

STUDIUM V PROJEKTOVÝCH SKUPINÁCH

Robert Ba•a

Ústav veřejné správy a práva, FES, Univerzita Pardubice

Abstract:

The practical work combines elements of practice's training and academic courses. The idea is not depend always from the teacher, but more from the students. This method should be better for the students because that will help them to remind more the materials and increase the knowledge and ability to resolve new problems.

Participation is a most, proactive behavior by the student, presentations, group work, case studies and approbation of the test.

1. Úvod

Jak se lze naučit studenty studovat nezávisle pomocí projektu? Bì hem projektovì orientované výuky probíhá uèení pomocí projektových úloh. Protože se pro vìtšinu studentù jedná o novou formu studia bude v následujícím podrobnì popsáno jak takové studium pro studenty vypadá.

1.1 Nezávislé uèení

Pøedevším je důležité aby se každá projektová skupina nauèila vyøešit všechny problémy v projektu a na venek nesla společnì odpovědnost. Pøedpoklady a schopnosti, které jsou k tomu potřeba se studenti nauèí bì hem studia. Tyto schopnosti mohou být vyvinuty za stálé skupinové práce a správném použití **speciální knihy poznámek**. To se týká i ostatních schopností, jako pozorování, stanovení cíle, senzibilita pro jiné kultury (v pøípadi mezinárodního složení týmù) atd. Tyto schopnosti budou popsány dále, podrobnì probrány ale jejich rozvoj záleží na studentovi samotném. Od začátku je důležité vše odpovědnì plánovat a osvojit si potřebné vìdomosti ve strukturované formì, aby každý èlen skupiny pøinesl této skupinì maximální pøínos. Pøi tomto způsobu výuky platí úmìrnost – èím více každý pøispìje ke skupinovému výsledku, tím více se nauèí. Proto je úèast klíè k úspìchu. Aby bylo zajištno dobré fungování každé skupiny, získá každá skupina jednoho poradce, který je odborníkem vñ kterém oboru, který je souèástí projektu. Poradce skupinu nepovede, oèekává se samostatné stanovení cílù nebo stanovení termínù pro odevzdání a společná odpovědnost skupiny pøi dosahování cíle. Poradce neposkytuje informace ve smyslu, co je potřeba dlat. **V semestrální pøíručce pro projekty** je třeba uvést rámcový plán a stanovení úkolù, podle kterých již skupina vyvíjí sama pøíslušné aktivity. Poradce ovšem poskytuje rady, které by mìly podnìtit individuální uvážení èinností a pokrokù ve skupinì. Princip tedy je:

- Nezávislost
- Odpovědnost
- Úèast

Projektovì orientovaná výuka je kombinace individuálního uèení a skupinové práce. Každý student se pøipravuje vždy na další schùzku, kde pøednese svoje výsledky a prodiskutuje práci ostatních. Úèastníci takové schùzky pøitom pøijímají různé úkoly, jak je popsáno v 3.2. Na

závěr jsou uěiněny dohody, kdy jsou rozděleny úkoly a to individuálně nebo do malých skupinek. Každý člen skupiny potom může pozorovat, jaké výsledky mu tato schůzka přinesla tím, že si dílá vlastní poznámky a ty potom porovná s oficiálním protokolem schůzky, který bude uložen do **projektového pořádku**. Každý student by si měl také zaznamenávat pozorování svojí funkce ve skupině a ideje si zapisovat do **speciální knihy poznámek**. Přesný popis použití **projektového pořádku** a **speciální knihy poznámek** je uveden v kapitole 3.3. Projektová skupina se schází v bloku A jednou týdně, v bloku B minimálně 2 X týdně. Pro tyto schůzky jsou k dispozici prostory pro skupiny.

Spolupráce ve skupině nemusí fungovat vždy zcela hladce. Může se stát, že lidé přijdou pozdě, jsou špatně připraveni, nechají se vést se zbytkem skupiny nebo se vůbec neúčastní. Jako v prostředí podniku, kde může dojít také k nedostatečnému výkonu jedince, je potřeba uěinit příslušná opatření. Proto jsou stanovena pravidla chování pro skupiny, které mají problémy s nedostatečnou účastí a prací svých členů v části 3.4. Obecně ovšem platí, že problémy je možné nejlépe řešit tím, že jsou prodiskutovány. Zde jen několik nápadů:

- Zeptejte se „ulejváků“ na jejich názor.
- Motivujte ostatní, aby se zúčastnili diskuse
- Zeptejte se na důvody nedostatečného výkonu
- Neakceptujte nic, co ně kdo skutečně nechce dělat
- Nikdy neignorujte nějaký problém (případně nutnosti se obraťte na poradce a navrhněte plán, jak by bylo možné problémy řešit)

Principiálně nesmí nikdo změnit svojí projektovou skupinu. Veškeré problémy by měly být vyřešeny v rámci skupiny, což je také cílem spolupráce. V praktickém životě nemůže být také v případě problémů pracoviště ihned změněno.

1.1.1 Projektová úloha

V bloku A je nabízena při zpracování projektové úlohy nabízena pomoc. Úloha je rozdělena do týdenních dílčích úloh nebo otázek k příslušným oborům. To dělá problémy více viditelnými a zvládnutelnými. V **semestrálních přerukách** je třeba kromě toho uvést prameny (knihy, časopisy atd.) a také skripta které pomohou problémy a úlohy během bloku A lépe a snadněji splnit.

Každý student dokáže projektové úlohy sám lépe organizovat tehdy, pokud individuálně a ve skupině systematicky pracuje. Z tohoto důvodu by si měl vést **projektový pořádek** a **speciální knihu poznámek**. Tyto metody sebeanalýzy jsou pozorovány školitelem a poradcem.

1.1.2 Hodnocení skupiny

Má-li projekt probíhat hladce, je zapotřebí pravidelných zpráv a zpětné vazby. Po rozhovoru s poradcem ve třetím týdnu bloku A by měli všichni studenti vyplnit dotazník uvedený v příloze 1 a to otázky 11 až 17 (o spolupráci). Každá skupina by měla shrnout svoje výsledky a nejpозději do 12.00 hod. v pátek třetí týden předložit poradci. Čtvrtý týden prodiskutuje poradce se skupinou shrnutí výsledků, aby bylo možno uěinit základní výpovědi a osobní poznámky. Po závěrečném setkání s poradcem v šestém týdnu budou otázky o fungování spolupráce znovu vyplněny a odevzdány poradci. V prvním týdnu bloku B budou prodiskutovány dotazníky jejichž shrnutí mezitím poradce provedl. Na základě toho by měla skupina rozhodnout, zda je třeba změnit interní pravidla a dohody. Tento postup je znovu opakován v bloku B ve třetím a šestém týdnu tak, aby měl konzultant dostatek podkladů pro spravedlivé hodnocení v sedmém týdnu.

1.1.3 Prostory určené pro projekt

Škola poskytne pro skupiny příslušné prostory, kde by se mohly scházet. Zpravidla tyto prostory nestačí pro všechny skupiny. Ze zkušenosti ze zahraničí se ukázalo, že řada skupin se schází a pracuje raději mimo prostory školy a v jiných časech než je doporučeno.

1.2 Rozdělení rolí v rámci projektových skupin

Studenti jsou rozděleni do skupin, které nejsou větší než 6 studentů, kterým je přidělen vždy poradce. Individuelní práci pracovat v jiné skupině nebo mít jiného poradce nebudou akceptována. To odráží také realitu života v práci, kde musí také každý vycházet s neznámými lidmi. Tímto způsobem se má každý naučit vycházet s ostatními a zacházet s kolísáním v náladě, rozdíly ve vědomostech a schopnostech členů v týmu. Obecně v této skupině zůstane každý po dobu jednoho semestru (2 bloky). Změny může povolit vedení (na návrh poradce díky výpukům docházky nebo pohybu osob).

Každý člen skupiny by měl v rámci skupiny přijmout určitou roli. Tyto role by měly každý týden vyměňovat. Pro dobrý výkon skupiny musí být každý člen skupiny schopen zvládnout každou z těchto rolí. Proto by měl každý člen skupiny každou roli vyzkoušet nejméně dvakrát. Ve *speciální knize poznámek* by si měl každý vždy poznamenat, jak svojí roli sehrál. Přátom je důležitá zpětná vazba skupiny a je nutné stanovit si cíle, které chce každý dosáhnout. V následujícím jsou uvedeny role členů skupiny:

- předseda
- protokolant
- zapisovatel (na tabuli)
- ostatní účastníci

1.2.1 Předseda

Každá schůzka skupiny je vedena jedním studentem. Předsednictví je vyměňováno tak, že protokolant z předchozí schůzky přijímá vedení předsedce následující. Tak sehráje každý člen skupiny tuto roli. Úkoly předsedy jsou vedení programu schůzky, projektová úloha, průběh a postup a sociální kontakt členů skupiny.

Před schůzkou:

Dobrá schůzka předpokládá dobrou přípravu. V úvahu by mělo být vzato:

- seznámit se s protokolem poslední schůzky. Tak získá nový předseda přehled a pozná výchozí situaci pro svoje zasedání.
- Provedení úkolů členy skupiny. Předseda je vždy ručí za obsah schůzky. Smysluplné tedy je, seznámit se s úkoly, aby bylo možné smysluplně ovlivňovat směr hovoru.
- Požádat konzultanta o účast nebo se na něj obrátit s dalšími speciálními otázkami.
- Připravit schůzku. Sestavit program a přitom stanovit, jak by měla být schůzka vedena, za přihlídnutí k možným problémům spojených s úkoly a postupem schůzky.
- Míra dosažení cílů dojednaných na schůzce minulý týden.
- Kontrola vývoje projektu – zda nedošlo k nějakým změnám, které by měly být na schůzce projednány.

Bì hem schùzky

Bì hem schùzky ruèi pøedseda za:

Prùbì h

- zahájení schùzky
- stanovení programu
- stanovení, kdo vede protokol a kdo pøijme roli zapisovatele
- projednání protokolu
- shrnutí úkolù a dohod

Postup

- zachovat program
- Pøednesení a vysvìtlení jednotlivých bodù programu
- Uzavøení jednotlivých bodù programu
- Vedení diskuse, pøi odvedení øeši jinam øídit správný smìr a dodržovat pořádek.

Atmosféra

- Péèe o to, aby se každý dostal ke slovu
- Starat se o to, aby každý mluvil vážni
- Pøerušit, pokud jsou body opakovány

1.2.2 Protokolant

Na začátku každé schùzky je urèena jedna osoba, která vede protokol schùzky. Vedení protokolu vyžaduje zvláštní schopnosti. V protokolu je zaznamenáno, co bylo dojednáno a kdo pøevzal jaké úkoly. Je to výborná pøiprava na další schùzku, nebo• protokolant na ní pøijme roli pøedsedy. Úkoly protokolanta jsou:

- Zaznamenat, kdo pøi schùzce chybìl.
- Vyslechnout si pøispi vky èlenù skupiny, strukturovat je a shrnout.
- Kde je to tøeba, požádat o vyjasnìní argumentù
- Po schùzce ihned vypracovat protokol na základì poznámek. Program pøitom slouží jako základna pro strukturu.
- Doslovný zápis schùzky není nutný a není nutné ani zaznamenávat, kdo mluvil. Dùležité je zaznamenat, co bylo projednáváno a struktura by se mìla øídit programem.
- Výèet plánovaných zámìrù a zapsat, kdo má co do pøíští schùzky splnit.
- Každému èlenovi skupiny doruèit bì hem 48 hodin po schùzce (napø e-mail) kopii protokolu, aby každý mohl pøed následující schùzkou nahlédnout.
- Pøekontrolovat, zda se veškeré potøebné doklady z pøedchozího týdne nacházejí v projektovém pořádku.

1.2.3 Zapisovatel

Bì hem projektu bude ve skupinì èasto provádìn brainstorming. Pro tento pøipad je dùležité, aby nìkdo formulované nápady zapisoval na tabuli nebo na velký arch papíru, kam by bylo možné také zaznamenat strukturu a vztahy napø pomocí šipek. Tak získá každý jasný pøehled procesu a bude moci získat pøehled o postupu a informace o tom, jak došla skupina k pøíslušným rozhodnutím. Zároveò slouží všechny zápisy pøedsedovi jako pomoc pøi vedení schùzky.

1.2.4 Ostatní účastníci

Ostatní účastníci nemají žádné zvláštní role. Od každého z nich je očekávána aktivní účast na učebním procesu, a to:

Připravenost na schůzku skupiny:

- Dodržování dohod a zpracování úkolů.
- Zaznamenání problémů a otázek.
- Přerečtení si protokolu z posledního sezení.

Během schůzky:

- Schválit protokol.
- Dodávat informace, pokud jsou nutné pro předkládané úkoly.
- Aktivně naslouchat.
- Podílet se na ostatních úkolech (individuálně nebo v malých skupinkách/párech).
- Dohodnout konkrétní pevné termíny pro úkoly.
- Zapsat si datum příští schůzky.

Po schůzce:

- Dodržet osobní dohody.
- Vyřadit přidělené úkoly.
- Dodržovat dohodnuté termíny.
- Zúčastnit se následující schůzky.

1.3 Dokumentace projektu

Plánování, komunikace a informování jsou elementární součástí projektu. Aby byla práce efektivní, je třeba vědět, že v případě poznámek je třeba dbát vždy na jejich kvalitu a ne na kvantitu. Poznámky je možné rozdělit do dvou druhů. Jedná se o:

1. Doprovodnou dokumentaci a
2. Informativní dokumentaci.

Doprovodná dokumentace se skládá z **projektového pořádku** skupiny a **speciální knihy poznámek**. Informativní dokumentace sestává ze **zprávy o pokroku** – v bloku A (Obsahuje analýzu problému případové studie) a **zprávy o výstupu** v bloku B.

Každému doporučujeme dokumenty vytvořené pro projekt uložit na dvě diskety (jedna bude potom uchovávána **v pořádku projektu** a jedna jako záloha. To ulehčuje zhotovení zálohované zprávy a veškeré dokumenty jsou kdykoli dosažitelné.

1.3.1 Doprovodná dokumentace

Pořádek projektu

Zde se jedná o pořádek, který obsahuje veškeré pro projekt relevantní informace. Měl by být protokolantem každý týden aktualizován. Za žádný stav odpovídá celá skupina. Pro přehledné uspořádání by měl pořádek obsahovat jména, adresy a telefonní čísla členů skupiny, kontakt na poradce, odborníky a kontaktní osoby. Dále se skládá obsah ze čtyř hlavních částí.

1. Shrnutí dohod skupiny a jejího fungování

To zahrnuje:

- denní plánování projektu
- pracovní plán
- Ujednání pro hladký průběh projektu, jako:
= Rozdělení rolí (předsednictví, protokolantství)

= Dohody ohledně způsobu práce a nepřítomnosti
= Dohody o pevných pracovních časech
= Program a protokol

- Dotazník o skupinové spolupráci a poznámky o fungování skupiny
- Dohody s poradcem (dosažitelnost, účast na schůzkách)
- Dohody o rozdělení práce (ve skupině) a o termínech odevzdávání
- Přehled účastníků při schůzkách skupiny (je uchovávan u poradce).

2. Prameny – kopie veškerých sebraných informací, které může být vhodné v průběhu projektu použít například poznámky z rozhovorů s odborníky, dopisy, maily z vnějších zdrojů atd.

3. Kopie částí individuálních *speciálních knih poznámek*, které mají zvláštní význam pro průběh a chování v rámci projektu.

4. Kopie zprávy o pokroku (blok a) a zprávy z projektu (blok B).

Osobní speciální kniha poznámek

Každý student si vede vlastní individuální speciální knihu poznámek v požadavci. Tam si zapisuje svoje zkušenosti s mezilidskými vztahy v rámci projektově orientované výuky a také v ostatních situacích svého života. Protože se v této knize budou nacházet velice osobní poznámky, smí do této knihy nahlédnout pouze školitel. Přesto je třeba každý týden vypracovat zprávu (viz níže), kde je možné přiložit osobní věci vynechat. Tato zpráva bude přiložena do požadavce projektu. Tam má přístup poradce a může vyhodnotit pokroky studentů.

Smyslem této speciální knihy poznámek je, aby student mohl kdykoli přemýšlet o schopnostech, které během projektové výuky vyvinul v jiných souvislostech (v budoucím zamětnání). Tímto způsobem bude moci lépe porozumět jak jedná, jak může dosáhnout svých stanovených cílů a jak může stav svých schopností ještě více rozvinout. Kromě studenta má k speciální knize poznámek přístup ještě Skills Trainer, školitel a Mentor (na část, která se nachází v požadavci projektu. Je to část, která je součástí hodnocení studenta. Díky použití této pomůcky může být projekt a studijní postup lépe ohodnocen a případně také poopraven. V rámci projektové výuky se snažíme přimět studenty, aby ostatní studenty podpořili při jejich problémech a tím posílili jejich vývoj. Pokud student takové chování neaplikuje, dá se to na základě speciální knihy poznámek zjistit a Mentor může se studentem na rozvoji těchto schopností zapracovat.

Student si zaznamenává ve své speciální knize poznámek veškeré interaktivní situace, které během týdne zažil (škola, ale i jiné aktivity ve volném čase). Veškeré zkušenosti je nejlepší si zapsat ještě téhož dne podle níže uvedeného schématu. Čím rychleji jsou komentáře/zkušenosti zapsány, tím čerstvější jsou vzpomínky a tím víc je možné se naučit. Je třeba si udělat denně 30 min. čas na přemýšlení o speciální knize poznámek a smysluplně ji doplnit. Na konci týdne je potom třeba vyhotovit z posbíraných informací shrnutí (ca. dvě strany A4), které jsou vloženy jednak do osobní speciální knihy poznámek, jednak do požadavce projektu. Důležitější podrobnější zkušenosti mohou být rovněž vloženy do speciální knihy poznámek, z časových důvodů se ale Skills Trainer a Mentor jimi mohou zabývat jen jednotlivě.

Na závěr následuje rozmístění oblastí, na které by si student měl dávat pozor. Každý týden by měl trénovat minimálně jednu z níže uvedených čtyř kategorií schopností. Událost, v níž byla tato schopnost nutná si zapíše obzvláště detailně. Vysvětlí přesně, kdy a v které situaci byla tato vlastnost nutná. Popíše, co skutečně udělal nebo co se stalo. Ze svého pohledu ohodnotí kvalitu svého jednání:

- co si myslí, že šlo dobře?
- co by mohlo být zlepšeno?
- jak vypadaly reakce/akce ostatních lidí?
- jaké důsledky to pro něj mělo pokud něco šlo dobře / špatně?

Pokud si zodpovídl sám pro sebe otázku „CO“ potom se musí zeptat sám sebe „PROČ“ aby mohl odvodit, proč příslušné věci šly dobře nebo špatně. Potom si může položit otázku „JAK“ Zde by měl vyvinout strategie, aby zlepšil svoje schopnosti v těchto oblastech.

Čtyři druhy mezilidských schopností jsou následující:

1. Analytické schopnosti, aby bylo možné pracovat metodicky:

- Schopnost rozdělit komplexní úkoly / problémy do dílčích problémů.
- Schopnost vyjádřit problém jinak.
- Schopnost vyvinout aktivity pro dílčí problémy.
- Schopnost rozlišovat mezi hlavními a vedlejšími problémy: rozeznat struktury, zaznamenat souvislosti mezi proměnnými a uchovat si přehled.
- Schopnost vysvětlit / argumentovat, proč byla učiněna rozhodnutí; schopnost uvážit pro a proti.

2. Schopnosti komunikace:

- Vedení a účast na schůzkách.
- Sestavení programu dne a vedení protokolu.
- Sepsání zpráv.
- Prezentace.

3. Práce v projektových skupinách:

a. Správné chování:

- Zůstat ve všech situacích slušný.
- Spolehlivost (dodržovat všechny termíny, příp. provést nutná opatření, pokud nemohou být termíny dodrženy).
- Schopnost rozhodnout, zda individuální termíny nebo termíny stanovené ve skupině jsou vůbec reálné.
- Schopnost kontaktování: schopnost zacházení s problémem, komunikace, efektivní kooperace za rozdílných podmínek nebo s lidmi rozdílných úrovní.

b. Práce ve skupinách:

- Vybudování a péče o pracovní vztahy, tak aby mohl být dosažen cíl skupiny (motivovat / uvést v soulad); vyřešit konflikty
- Být iniciativní
- Aktivní naslouchání
- Akceptovat názory / vnímání / kulturu ostatních
- Účast na rozhodovacím procesu (Akceptování kompromisů pro dosažení cíle, rozdělení úloh, kvalitu výstupu atd.)
- Poskytovat a přijímat (řešení konfliktů, jednání, schopnost působit se změnou podmínkám).
- Poskytnutí zpětné vazby dohodnutým způsobem, pokud dojde k chybě, např. nejsou dodrženy dohody, poskytovat a přijímat konstruktivní kritiku.
- Prokázat vůle chování a akceptovat vedení jinými.

4. Selfmanagement a management projektu

Tyto aspekty jsou vždy závislé na situaci. Studenti by měli kontrolovat vždy své okolí a nic dalšího kolem.

- Schopnost zdůraznit cíle projektu.
- Schopnost provádět realistické plánování aktivit (s ohledem na naléhavost a priority).
- Schopnost uvést plánované kroky do efektivního pořadí.
- Koordinace plánovaných a rozdělených aktivit (dosažení a dodržení termínů a dohod, hnát práci vpřed).
- Schopnost pracovat s informacemi.
- Schopnost improvizovat; flexibilita a přizpůsobivost. Být schopen jednat i v případě neočekávaných změn situace, podebatovat nové perspektivy, vyvinout nové pracovní jednání).
- Schopnost vyrovnat se se stresovými situacemi (zacházení s nepředvídatelnými pnutími v týmu a s přebytkem práce).
- Originalita / kreativita (být schopen vyvinout přání řešení problémů nové cesty).

1.3.2 Dokumentace zprávy

Zpráva o pokroku (při řešení projektu)

Podstatnou částí požadavků projektu je zpráva o pokroku v bloku A, která musí být předložena školiteli v pátém týdnu projektu, nejpozději v pátek ve 12.00 hod. Tato zpráva by měla být koncentrovaným shrnutím, tedy kvalita a kvantita. Úplný popis požadavků na zprávu o pokroku k projektu je uveden v semestrálních přiručkách.

Závěrečná zpráva projektu a hodnocení

Projekt je ukončen závěrečnou zprávou o projektu. V této zprávě by měly být vyřešeny všechny problémy uvedené v semestrální přiručce. Tato zpráva musí být doručena v šestém týdnu bloku B v úterý do 10.00 hodin. Pokud by se to nestalo, je projekt považován za zkrachovalý. Z tohoto pravidla nelze učit výjimku. Studenti musí díky tomuto nařízení zohlednit při plánování času možné těžkosti, které se mohou objevit krátce před termínem odevzdání.

Závěrečnou zprávu je třeba odevzdat ve čtyřech vyhotoveních na sekretariátu (pro školitele a experty). Na titulní straně musí být uvedeno jméno školitele a jména všech studentů ve skupině. Přijaty budou jen takové zprávy, kde na vrchní kopii bude otisk razítka a podpis sekretariátu, aby bylo možné prokázat, že byl termín pro odevzdání dodržen. Každý člen skupiny by měl obdržet jednu kopii této zprávy a jedna kopie by měla být uložena v požadavcích projektu.

Je třeba, aby každý znal veškeré informace a fakta uvedené ve zprávě (ne jen tu část, na které pracoval nejintenzivněji), nebo• budou testovány individuální vztahy k tématu.

1.3.3 Uložení dokumentace

Veškeré informace mají v projektu zvláštní význam a měly by být uchovávány bezpečně a dostupně. Kopie originálu by měla být kdykoli dostupná a požadavků projektu by měl být každému členovi skupiny a školiteli kdykoli k dispozici. Ze zkušenosti můžeme říci, že některé skupiny jsou stále v kontaktu pomocí ICQ a tak optimalizují pracovní postup.

2. Závěr

Na které z výše uvedených hledisek již byly experimentálně aplikovány při výuce předmětu Ekonomika životního prostředí na Univerzitě Pardubice. Důraz byl kladen především na samostatné zpracování přidělených úkolů ve skupinách. Dosavadní výsledky prokázaly v porovnání s klasickým způsobem výuky vyšší kvalitu zpracovaných seminárních prací a větší zapojení studentů do práce na přidělených tématech. Další rozvoj lze očekávat po vyhodnocení výsledků projektové výuky za právě probíhající semestr.

Prameny: Skriptum „Výuka pomocí projektů“ z. HFOV – Bremen.

Kontaktní adresa:

Ing Robert Bata

Ústav veřejné správy a práva, Fakulta ekonomicko-správní, Univerzita Pardubice

Studentská 84

53210 Pardubice

tel: 466 036 172

e-mail: robert.bata@upce.cz

Recenzoval: prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc., vedoucí Ústavu veřejné správy a práva, FES,
Univerzita Pardubice